

1. čtení: Ezechiel 34, 11-16

2. čtení: Lukáš 15, 1-10

Do jeho blízkosti přicházeli samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a zákoníci mezi sebou reptali: „On přijímá hříšníky a jí s nimi!“

Pověděl jim toto podobenství: „Má-li někdo z vás sto ovcí a ztratí jednu z nich, což nenechá těch devadesát devět na pustém místě a nejde za tou, která se ztratila, dokud ji nenalezne? Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: „Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila.“ Právím vám, že právě tak bude v nebi větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují. Nebo má-li nějaká žena deset stříbrných mincí a ztratí jednu z nich, což nerozsvítí lampu, nevymete dům a nehledá pečlivě, dokud ji nenajde? A když ji nalezne, svolá své přítelkyně a sousedky a řekne: „Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který jsem ztratila.“ Právím vám, právě tak je radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání.“

Těžko říci, jestli by majitel stáda pochválil toho pastýře, který kvůli zatoulané ovečce opustí devětadevadesát ostatních, nechá je na pustém místě bez ochrany před vlky nebo před zloději. Takový pastýř by tuze riskoval a je otázka, zda by nebylo rozumnější tu jednu ovečku raději odepsat. Ale o rozumnosti nebo nerozumnosti tu není řeč. Řeč je o jeho radosti: *Když ji nalezne, vezme si ji s radostí na ramena, a když přijde domů, svolá své přátele a sousedy a řekne jim: „Radujte se se mnou...“* Stejně i ta žena, která ztratila a zase našla jednu z deseti mincí; svolá sousedky a přítelkyně a řekne: *„Radujte se se mnou...“* Jistě, devětadevadesát ovcí má větší cenu než jedna ovce. Devět mincí než jedna mince. Ale v momentě, kdy se jedna ovce ztratí a zase najde, má ta jediná náhle cenu celého stáda, jedna mince hodnotu všech deseti.

Možná to tak úplně neplatí a nefunguje ve světě věcí. Ale když jde o živé tvory, člověk přestává počítat. Co všechno je ochotna podstoupit stará paní, které se zaběhl pejsek, jakou odměnu zaplatit tomu, kdo jí ho vrátí! A což teprve když jde o ztraceného, nezvěstného člověka nebo dokonce dítě. Desítky, stovky lidí se dají do pohybu, nešetří se náklady na techniku, jen aby se takový ztracený člověk nebo človíček zase našel. A té radosti, když se najde!

Právím vám, právě tak je radost v nebi nad jedním hříšníkem, který činí pokání.

Co nám tu Pán Ježíš vlastně říká?

Říká předně: V nebi je radost. *Pán Bůh se raduje.* Lidem často brání jakýsi ostych představovat si Boha, který se raduje. Představují si spíše Boha, který se zlobí. A vůbec: může mít Bůh nějaké afekty, nějaké city? Skoro podvědomě máme sklon si Pána Boha představovat jako nehybného, bytost neproniknutelnou, jakousi sfingu s tváří kamennou. Ježíš však přichází a zvěstuje Boha, o němž už Starý zákon vypovídá, že je všechno jiné než apatický, do sebe uzavřený Bůh bez tváře, že je to Bůh pohyblivý, živý, který se hněvá a zuří, ale také usmívá a raduje a svou radost neskrývá ani před anděly v nebesích ani před lidmi na zemi. Bůh má lidskou tvář. Tou tváří je Ježíš Nazaretský, který sedával u jednoho stolu s hříšníky a kolaboranty tak často, až to bylo jeho současníkům nápadné. Tam, u toho Ježíšova stolu s hříšníky, se projevuje Boží radost. Kdykoli se na pozvání svého Pána v pokání blížíme k jeho stolu, je v nebi radost. Bůh se raduje.

Pán Ježíš říká dále: Bůh se raduje nad *jedním* hříšníkem víc než nad devadesáti devíti spravedlivými. Jeden jediný mu stačí k radosti. Ne teprve zástup, množství, masa. Jeden jediný, který byl ztracený a zase se našel. Když se ztratí nějaký člověk anebo nějaká věc, znamená to, že je nevidíme, zmizeli nám z očí. A jak to bývá: Sejde z očí, sejde z mysli. Ne však z Boží mysli. Každý, třeba i jediný ztracený a zapomenutý človíček, který nám už ani nechybí, zůstává v Božím zájmu. Jemu chybí do počtu, bez toho jediného není stádo ještě kompletní, byť jich tam v ohradě bylo ještě devětadevadesát, on jde a hledá a volá i tu jedinou ztracenou ovečku. Evangelista Matouš právem toto podobenství zařadil do souvislosti s tím, jaké pořádky mají platit ve společenství Ježíšových učedníků, v křesťanském sboru. I tam se stává, že se někdo zatoulá, zaběhne a jakoby ztratí; a tehdy jsme v pokušení toho člověka odepsat, ať si jde, nás je ještě devadesát devět. Ne tak, říká Ježíš učedníkům. Vůle nebeského Otce je, aby nezahynul *ani jediný* z těchto maličkých ztracených. Ani jediný.

Pán Ježíš říká za třetí: *Bůh má radost z hříšníka*. Když chceš poznat, z čeho se Bůh raduje, musíš hledat mezi hříšníky. To se těžko chápe. Farizeové a zákoníci Ježíšovy doby a nábožní lidé všech dob to také těžko chápali. Bůh má mít radost ze spravedlivého. A oni tehdy reptali, že Ježíš se schází pod jednou střechou a sedá za jeden stůl s lidmi tak nehodnými. A že se s nimi schází bez toho, že by jim předem nařídil veřejné pokání, popel na hlavu, žíněný oděv, židli v nejzazším koutě. Opravdu, nic nečteme o tom, že by Ježíš něco takového hříšníkům ukládal dříve, než si s nimi sedl za stůl. Pořád to některým lidem vadí. Nedává Ježíš svou přítomnost lacino? Co ho k těm hříšníkům přitahuje? Kde je tu jaké pokání? Kde obrácení? - Ale pozor. My čteme, že oni se k Ježíšovi blížili, přicházeli do jeho blízkosti, aby mu naslouchali.

Toto je obrácení: že se člověk k Ježíšovi a k jeho slovu blíží. Hřích má úplně opačný směr. Hřích člověka vzdaluje, odvádí od Krista, od Boha, od Božího slova. Ale tito hříšníci se k Ježíšovi blížili, přitahováni jeho mocí a láskou. To je obrat, to je obrácení. Obrácený směr pohybu. Čelem vzad. Či spíše: čelem vpřed. Čelem vzad dělá hřích, vzad od Ježíše, zády k Božím slovu. Zde však hříšníci šli čelem vpřed. K Ježíšovi. K jeho slovu. Do jeho blízkosti. Takto, ve vsí tichosti a nenápadnosti probíhá obrácení, probíhá pokání.

Člověk mění směr. A Boží srdce se raduje. Bůh má radost z hříšníka. Větší radost než ze spravedlivého. Pochop to, kdo můžeš, a stejně to zůstane tajemstvím. Tajemstvím Boží lásky, jež se ujímá těch, kdo před jeho svatostí nemohou obstát, ujímá nás, kdo před jeho svatostí nemůžeme obstát.

Takové bylo tenkrát Ježíšovo kázání: Bůh se raduje. Bůh se raduje z jediného člověka. Bůh se raduje z hříšníka, jenž se blíží k Ježíšovi.

A komu bylo toto Ježíšovo kázání adresováno, pro které uši určeno? Souvislost, ve které je uvádí evangelista Lukáš, naznačuje, že Ježíšovými posluchači byli farizeové a zákoníci, zbožní, opravdoví, oddaní, obětaví lidé, kteří pouze nechápali, proč Ježíš přijímá hříšníky, a reptali na to. Jako by jim Ježíš říkal: Pánové, přece se nesluší reptat, když se nebe raduje, a pohoršovat se, když Bůh hledá a nalézá své ztracené děti. Vy, lidé spravedliví, vy se nic neurážete nad tím, co je vlastně důvodem k radosti, vy se nic nebojte, že jste byli o něco zkráceni, že se na vás nedostane. Boží láska není jako pecen chleba kde platí, že čím více strávníků, tím menší porce pro každého. Z Boží lásky neubude, když se jí dostane i jiným. A Pánu Bohu ponechte jeho radost nad nalezenými ztracenými.

Ale stejně dobře si můžeme představit, že Ježíšovo kázání slyšeli právě ti hříšníci, kteří s ním tehdy seděli u stolu, že toto kázání bylo určeno také pro jejich uši, pro ně, ztracené jako ta jedna ovečka, zakutálené jako ta jedna mince. Pro ty, jež hřích sevřel do klepet a zdeptal ve svědomí, kteří nevědí, kam s očima, když je potká spravedlivý. Jim Ježíš říká: Vy, lidé malověrní a křehcí, klesající pod svými vinami, vy se nic nestyd'te přiblížit se ke mně a naslouchat mému slovu, vy se nic nebojte, že vás můj Otec už odepsal, jako vás odepsali lidé, vy si nemyslete, že Bůh má radost jenom ze spravedlivých. On má větší radost z vás.

Slyšme tedy dnes toto Ježíšovo kázání ušima farizeů a zákoníků - jako napomenutí naší pýchy a sebespravedlnosti. Slyšme je však také ušima celníků a hříšníků - jako povzbuzení a potěšení naší malomyslnosti. Slyšme je však také - za třetí - jako pozvání k účasti na Boží radosti. Jako ti přátelé onoho muže od ovcí, jako ty sousedky a přítelkyně oné ženy se ztracenou mincí, které oni pozvali a vyzvali: Radujte se se mnou, protože jsem našel ztracenou ovci, protože jsem našla ztracený peníz. Radujte se se mnou, vyřizuje nám Ježíš od svého i našeho Otce. Radujte se spolu se mnou, protože jsem vás - ztracené - našel.

Modlitba: Náš nebeský Králi, radost, umět a moci se radovat, to je v lidském životě obrovská posila a pomoc při zvládání všelijakých překážek a nesnází. A co teprve když se raduje náš Bůh. A tak ti děkujeme za všechny ty okamžiky a situace, kde nás provázela radost – ta naše, i ta Tvoje. A prosíme za mnohé ztracené ovce – za ty, které sešly z cesty k Tobě i za ty, které je ji ještě nepoznaly – otevírej jejich oči a srdce, aby hledaly a aby našly tu životodárnou louku, louku života věčného, kde je trvalá radost a na které Ty jsi dokonalým a svatým Pastýřem. Amen